„ČO SME SI, TO SME SI, VYPIME SI? DIEVČATÁ...“

Čo spojilo rapera KALIHO s atletickým šampiónom Jánom Volkom?

Mladé dievčatá v pití alkoholu v posledných rokoch dobiehajú chlapcov, pričom sa im plne emancipovali, čo sa týka množstva vypitého alkoholu, ale aj frekvencie opíjania sa...
(MUDr. Ján Šuba, MPH., hlavný odborník MZ SR na detskú psychiatriu).

Na otázku, prečo ľudia užívajú návykové látky, vrátane alkoholu, neexistuje uspokojivá odpoveď. Isté je však jedno, že následky ich užívania sú často veľmi smutné. Sú o to smutnejšie, ak sa týkajú našich detí. Aktuálne prieskumy potvrdzujú nárast nadmerného pitia alkoholu u stále mladších tínedžerov, pričom výnimkou už nebývajú ani deti vo veku okolo 10 – 11 rokov. Novodobý fenomén pitia alkoholu s cieľom rýchlo a čo najviac sa opiť (binge-drinking) sa stále viac spája s neplnoletou dievčenskou populáciou.

Koncom marca 2018 sa v Bratislavskom kine Lumiére uskutočnil slávnostný krst dokumentárneho filmu **„AŽ DO DNA...“**, autora námetu RNDr. Jaroslava Malchárka a režisérky Jany Pirohovej. Film je súčasťou výchovno-vzdelávacieho projektu, filmovej trilógie pre mládež: **„ČO SME SI, TO SME SI, VYPIME SI? DIEVČATÁ...“**.

Trilógia voľne nadväzuje na autorsky rovnaký projekt „Kým stúpa dym...“ (r. 2011) zameraného na nepriaznivý trend vo fajčení tabakových výrobkov u neplnoletých dievčat.

Dokumentárny film „**AŽ DO DNA...“** a tým aj samotný projekt, uviedli na slávnostnej premiére do života reprezentant

SR v atletike a medailista z ME 2017 **Ján Volko** so svojou trénerkou **Naďou Bendovou** (atletická trénerka roka 2017), raper **KALI,** šéfredaktorka časopisu Slovenka **Mária Miková** a klinická psychologička a psychoterapeutka **Alica Kantorková.**

Krst čírou vodou, ktorá svojou podstatou odráža čistotu detskej duše, moderovala charizmatická Katarína Brychtová. Emóciami nabitý dokument si doslova so zatajeným dychom pozrelo vyše 200 pozvaných hostí z radov najmä odbornej verejnosti, ale aj tínedžerov z bratislavských škôl.

Dokument „**AŽ DO DNA...“** prostredníctvom skutočných príbehov dievčat, ale aj výpovedí renomovaných odborníkov poukazuje na príčiny a vážne následky takéhoto pitia najmä po zdravotnej a sociálnej stránke. Otvára veľmi dôležitú tému úlohy rodiny a spoločnosti, ako kľúčového faktora pri formovaní postojov dieťaťa a tému predaja alkoholu neplnoletým konzumentom. Silne emotívny dokument je spracovaný moderným, mladej generácii blízkym a atraktívnym spôsobom. Je najvyšší čas

prelomiť spoločenskú apatiu a podceňovanie tejto situácie. Pomôcť tým aj rodičom uvedomiť si ich nezastupiteľné miesto pri formovaní hodnotového rebríčka a osobnosti ich detí.

Súčasťou filmovej trilógie pre mládež sú aj dva doplnkové dokumenty na samostatných DVD, ktoré sa dotýkajú témy vplyvu pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu a riziká pitia alkoholu z neoverených a nelegálnych zdrojov. Na projekte sa odborne podieľali odborníci, ako napríklad detský psychiater MUDr. Ján Šuba, MPH., toxikológ Prof. MUDr. Jaroslav Kresánek, PhD., patológ MUDr. Peter Martanovič, klinická psychologička Mgr. Alica Kantorková, doc. PhDr. Róbert Ochaba, PhD., MPH, a mnohí ďalší.

Trilógia **„ČO SME SI, TO SME SI, VYPIME SI? DIEVČATÁ...“**, je v týchto dňoch, najmä vďaka finančnej podpore Ministerstva zdravotníctva v rámci účelovej dotácie na podporu protidrogových aktivít pre rok 2017, cielene bezplatne distribuovaná na DVD do inštitúcií, v ktorých sa pracuje s mladou generáciou v oblasti zodpovednosti za ochranu vlastného zdravia a prevencie vzniku závislostí, s dôrazom na alkohol. Sú to najmä o inštitúcie v pôsobnosti Ministerstva vnútra SR (prostredníctvom odboru prevencie KMV SR), ďalej VÚDPaP a Úrad verejného zdravotníctva SR.
Prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc., dr.h.c. vo svojej recenzii odporúča túto výchovno-vzdelávaciu filmovú trilógiu využiť nielen na hodinách etickej výchovy, či občianskej náuky, ale aj v rámci predmetov, ako napríklad biológia, či chémia. Využitie vidí aj v rámci realizovania protidrogových programov pre sociálno – psychologické výcviky, v školských kluboch, v školských vzdelávacích programov, vo voľnom čase detí a mladých ľudí, ako aj pri iných tematických stretnutiach. Projekt má potenciál byť efektívnou súčasťou tematických aktivít aj mimo školského prostredia, ako aj pri práci s rodičmi.
Už prvé pozitívne reakcie tínedžerov a odbornej verejnosti pri predpremiérových projekciách, ako aj na samotnej premiére sú neklamným signálom toho, že budú úspešne naplnené hlavné zámery tvorcov projektu a to iniciovať diskusiu k aktuálnej téme pravidelného pitia alkoholických nápojov stále mladšími tínedžermi a deťmi najmä na školách, ako tým efektívne posilniť nástroje prevencie v tejto oblasti. Projekt z dielne občianskeho združenia Športom proti drogám je svojim spracovaním a cieľovou skupinou neplnoletých dievčat prvým na Slovensku.

Text: Jaroslav Malchárek, archív ŠPD,
Foto: Milan Krupčík, Roman Skyba

